

การประเมินระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากร
ของผู้ทำบัญชีในเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

An assessment of the level of knowledge and understanding of corporate income tax
law under the Revenue Code among accountants in Bang Khae District, Bangkok

อานุภาพ ทองบ่อ

Anuphap Thongbor

สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Accounting Department, Faculty of Business Administration Southeast Asia University

E-Mail: tuk_vergine@hotmail.com

Received: Feb 28, 2026; Revised: Apr 23, 2026; Accepted: Apr 24, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากรของผู้ทำบัญชีในเขตบางแค กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากรของผู้ทำบัญชีในเขตบางแค ตามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้ทำบัญชีในเขตบางแค กรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้ t - test และ F - test One - way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผู้ทำบัญชีมีระดับความรู้ความเข้าใจโดยรวมอยู่ในระดับน้อยร้อยละ 57.59 โดยด้านที่มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุดคือการคำนวณกำไรสุทธิตามเกณฑ์สิทธิร้อยละ 69.01 รองลงมาคือมาตรา 65 ทวิ ร้อยละ 68.74 และการยื่นแบบและชำระภาษี ร้อยละ 53.63 ขณะที่ด้านรายจ่ายต้องห้ามตามมาตรา 65 ตริ ร้อยละ 49.69 และเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษี ร้อยละ 48.78 มีระดับความรู้ความเข้าใจต่ำที่สุด

2) การเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากรของผู้ทำบัญชีในเขตบางแค ตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีเพศต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ผู้ทำบัญชีที่มีอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ จำนวนแห่งที่รับทำบัญชี และประเภทของผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลความแตกต่างกันในบางด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาความรู้เชิงลึกด้านการปรับปรุง

การรู้สิทธิทางภาษีและการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อยกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานและลดความเสี่ยงทางภาษีในบริบทกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ความรู้ความเข้าใจ กฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล ผู้ทำบัญชี

Abstract

This research aims to 1) study the level of knowledge and understanding of corporate income tax law under the Revenue Code among accountants in Bang Khae District, Bangkok, and 2) compare the level of knowledge and understanding of corporate income tax law under the Revenue Code among accountants in Bang Khae District based on personal factors. This is a quantitative research study with a sample of 300 accountants in Bang Khae District, Bangkok, selected using purposive sampling. The data collection instrument was a questionnaire. Data analysis was performed using descriptive statistics, including percentages, means, and standard deviations. Data analysis was performed using inferential statistics, including comparisons of differences using t-test, F-test, and One-way ANOVA.

The research findings revealed that:

1) Accountants had an overall low level of knowledge and understanding, at 57.59%. The highest level of understanding was found in the calculation of net profit on an accrual basis 69.01%, followed by Section 65 Bis of the Revenue Code 68.74% and tax filing and payment procedures 53.63%. In contrast, the lowest levels were observed in non-deductible expenses under Section 65 Ter 49.69% and tax-exempt income 48.78%.

2) A comparison of the level of knowledge and understanding of corporate income tax law under the Revenue Code among accountants in Bang Khae district, based on personal factors, revealed that there was no significant difference in knowledge and understanding of corporate income tax law among accountants of different genders. However, accountants with different ages, education levels, experiences, number of accounting firms, and types of accountants registered with the Department of Business Development showed statistically significant differences in some aspects of their knowledge and understanding of corporate income tax law at the 0.05 level. The research findings highlight the need to develop in-depth knowledge of improving net taxable profit and utilizing tax benefits to enhance the quality of work and reduce tax risks in the context of continuously changing laws.

Keywords: Knowledge and understanding, Corporate income tax law, Accountants

บทนำ

ภาษีเงินได้นิติบุคคลถือเป็นแหล่งรายได้สำคัญของรัฐที่มีบทบาทในการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยรายได้จากการจัดเก็บภาษีถูกนำไปใช้ในการดำเนินนโยบายสาธารณะ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน (Department of Revenue, 2024) ทั้งนี้หลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศไทยถูกกำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร รวมถึงกฎหมายลำดับรอง เช่น พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง และประกาศของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำหน้าที่กำหนดแนวปฏิบัติในการคำนวณภาษีและการยื่นแบบแสดงรายการรวมถึงการตรวจสอบภาษีอย่างเป็นระบบ (กรมสรรพากร, 2568)

ตามบทบัญญัติของกฎหมายบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ มีหน้าที่จัดทำบัญชีและงบการเงินตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 เพื่อแสดงฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการอย่างถูกต้อง อย่างไรก็ตามแม้ว่างบการเงินจะจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่รับรองทั่วไป (Financial Reporting Standards) แต่การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลจำเป็นต้องนำกำไรสุทธิทางบัญชีมาปรับปรุงให้เป็นกำไรสุทธิทางภาษีอากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร โดยเฉพาะบทบัญญัติในหมวด 3 ส่วนที่ 3 ได้แก่ มาตรา 65 มาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ตรี ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับรายได้ที่ต้องรวมในการคำนวณภาษี รายจ่ายต้องห้าม และการปรับปรุงรายการทางบัญชีเพื่อคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีให้ถูกต้องตามกฎหมาย (OECD, 2025) ความแตกต่างระหว่างกำไรสุทธิทางบัญชีและกำไรสุทธิทางภาษีดังกล่าวทำให้ผู้ทำบัญชีมีบทบาทสำคัญในการตีความและประยุกต์ใช้กฎหมายภาษีในการปฏิบัติงานจริง เนื่องจากผู้ทำบัญชีต้องมีความรู้ความเข้าใจทั้งในด้านมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายภาษีอากร เพื่อให้สามารถจัดทำรายงานทางการเงินและคำนวณภาษีได้อย่างถูกต้องครบถ้วนซึ่งสอดคล้องกับหลักจรรยาบรรณ และมาตรฐานวิชาชีพบัญชีที่กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพต้องปฏิบัติงานด้วยความรู้ ความสามารถ และความระมัดระวังอย่างมืออาชีพ (กรมสรรพากร, 2568)

อย่างไรก็ตามกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศไทยมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องผ่านกฤษฎีกาและประกาศของกระทรวงการคลัง เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ นโยบายทางภาษี ของรัฐและบริบททางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป (กระทรวงการคลัง, 2567) การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้ผู้ทำบัญชีจำเป็นต้องติดตามข้อมูลข่าวสารทางกฎหมายและพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ หากผู้ทำบัญชีขาดความรู้ความเข้าใจในบทบัญญัติของกฎหมายภาษี อาจนำไปสู่ความผิดพลาดในการคำนวณภาษี การยื่นแบบแสดงรายการที่ไม่ถูกต้องหรือการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดของกฎหมาย ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงทางภาษีแก่กิจการ รวมถึงส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน

จากการศึกษาผลงานวิจัยและรายงานที่เกี่ยวข้องพบว่าผู้ทำบัญชีจำนวนหนึ่งยังมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง และยังประสบปัญหาในการตีความบทบัญญัติ ของกฎหมายภาษีบางประการ โดยเฉพาะการปรับปรุงกำไรสุทธิทางบัญชีให้เป็นกำไรสุทธิทางภาษี ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยทั้งความรู้ทางบัญชีและความเข้าใจในข้อกำหนดของกฎหมายภาษีอย่างลึกซึ้ง (Department of Revenue, 2024) สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้ นิติบุคคล

เพื่อประเมินศักยภาพในการปฏิบัติงานและระบุประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ กฎหมายภาษีอากร และความคาดหวัง ต่อคุณภาพการรายงานทางการเงินที่เพิ่มสูงขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากรของผู้ทำบัญชีในเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการประกอบธุรกิจจำนวนมาก และมีผู้ทำบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีหรือองค์กรธุรกิจหลากหลายประเภท ผลการวิจัยที่ได้จะช่วยสะท้อนระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในบริบทการปฏิบัติงานจริงและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพ การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านภาษีอากร ตลอดจนการยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานทางบัญชีให้มีความถูกต้องโปร่งใส และสอดคล้องกับกฎหมายภาษีอากรมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในเขตบางแค กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากรของผู้ทำบัญชีในเขตบางแค ตามปัจจัยส่วนบุคคล

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากรของผู้ทำบัญชีในเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านการคำนวณกำไรสุทธิตามเกณฑ์สิทธิและเกณฑ์อื่น 2) ด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษี ตามมาตรา 65 ทวิ 3) ด้านหลักเกณฑ์รายการที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่าย ตามมาตรา 65 ตรี 4) ด้านเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และ 5) ด้านการยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษี
2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ทำบัญชีในเขตบางแค กรุงเทพมหานคร จำนวน 605 ราย ตามข้อมูลจากทำเนียบผู้ทำบัญชีจังหวัดกรุงเทพมหานคร (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2568) กำหนดตัวอย่างจำนวน 300 คน ตามเกณฑ์ของ (Comrey & Lee 1992)
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ สำหรับสถานที่ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ผู้ทำบัญชีในเขตบางแคจังหวัดกรุงเทพมหานคร
4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4 เดือน ระหว่างเดือน กรกฎาคม ถึง ตุลาคม พ.ศ. 2568

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบัญชีและภาษีเงินได้นิติบุคคลของนักบัญชี จำเป็นต้องอาศัยกรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่ครอบคลุมทั้งมิติด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ ความสามารถเชิงวิชาชีพ และความแตกต่างระหว่างหลักการบัญชีกับกฎหมายภาษีอากร บทนี้จึงนำเสนอวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องใน 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ (2) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักการบัญชี (3) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคล (4) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักการปรับปรุงกำไรทางบัญชีเป็นกำไรสุทธิตามประมวลรัษฎากร และ (5) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้และการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีตามประมวลรัษฎากร

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Understanding) หมายถึง กระบวนการทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการจดจำ วิเคราะห์ และตีความข้อมูล เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2554) โดยครอบคลุมทั้งความรู้ชัดแจ้งและความรู้ฝังลึกที่เกิดจากประสบการณ์และการใช้วิจารณญาณในการแก้ปัญหา (ประพนธ์ ผาสุกยัต, 2550) ทั้งนี้แนวคิดลำดับขั้นของความรู้ ได้แก่ Know-What, Know-How, Know-Why และ Care-Why ซึ่งสะท้อนพัฒนาการจากการรับรู้ข้อเท็จจริงไปสู่การประยุกต์ใช้และการสร้างคุณค่าใหม่ (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2568) ในวิชาชีพบัญชีความรู้ความเข้าใจไม่ได้จำกัดเพียงการจดจำมาตรฐานหรือบทบัญญัติทางกฎหมายเท่านั้น แต่รวมถึงความสามารถในการตีความและประยุกต์ใช้หลักการบัญชี และภาษีซึ่งส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินและความถูกต้องในการปฏิบัติตามกฎหมาย (สุภาภรณ์ หอมหวาน และคณะ, 2567) ดังนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีจึงจำเป็นต้องมีความรู้ด้านบัญชีและภาษีควบคู่กัน เพื่อใช้ในการปรับปรุงกำไรทางบัญชีเป็นกำไรสุทธิตามประมวลรัษฎากรอันเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพและลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักการบัญชี

กรอบการปฏิบัติงานบัญชีของนิติบุคคลในประเทศไทยมีฐานสำคัญจากพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ซึ่งกำหนดให้นิติบุคคลต้องจัดทำบัญชีและจัดทำงบการเงินเพื่อสะท้อนผลการดำเนินงาน ฐานะการเงิน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน โดยต้องจัดทำตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป พร้อมกำหนดคุณสมบัติผู้ทำบัญชี การตรวจสอบรับรองบัญชี และบทลงโทษที่เกี่ยวข้องในทางวิชาชีพ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2543) โดยมีสภาวิชาชีพการบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานและแนวปฏิบัติให้สอดคล้องกับลักษณะกิจการ ทั้งกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะและกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะเพื่อให้การรายงานเหมาะสมกับความซับซ้อนของกิจการ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2568) อย่างไรก็ตามงานวิจัยในปัจจุบันยังสะท้อนว่าสมรรถนะนักบัญชีเป็นปัจจัยสำคัญต่อคุณภาพรายงานทางการเงินซึ่งต้องอาศัยทั้งความรู้มาตรฐานและทักษะการประยุกต์ใช้ (สุภาภรณ์ หอมหวาน และคณะ, 2567) และยังพบประเด็นความเข้าใจมาตรฐานการรายงานทางการเงินและภาษีที่แตกต่างและซับซ้อนในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานสำนักงานบัญชี (ทวีชัย ุรจันต์, 2568)

3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคล

การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลสามารถอธิบายได้ใน 4 ฐานการจัดเก็บ เช่น ฐานการจับจ่าย เช่น ฐานกำไรสุทธิสำหรับนิติบุคคล ที่จดทะเบียนตามกฎหมายไทย ฐานรายรับก่อนหักรายจ่าย ฐานเงินได้ที่จ่ายจากหรือในประเทศ และฐานการจำหน่ายกำไร ออกไปนอกราชอาณาจักร (สุเมธ ศิริคุณโชติ และคณะ, 2561) สาระสำคัญของภาษีเงินได้นิติบุคคล ฐานกำไรสุทธิคือการนำ กำไรทางบัญชีมาปรับปรุงเป็นกำไรสุทธิทางภาษีตามบทบัญญัติมาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ตรี ซึ่งสะท้อนความแตกต่าง ระหว่างหลักการบัญชี (เกณฑ์คงค้าง) และหลักการภาษี (เกณฑ์สิทธิ) ดังนั้นนักบัญชีจึงต้องมีความรู้ทั้งด้านบัญชีและด้านภาษี ควบคู่กันเพราะความคลาดเคลื่อนในการตีความโดยเฉพาะเรื่องรายจ่ายต้องห้ามและเงื่อนไขการยกเว้นรวมถึงสิทธิประโยชน์ ทางภาษีอาจทำให้การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีผิดพลาดและก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี เมื่อพิจารณาภาพรวมในยุคการปฏิรูปภาษีดิจิทัล พฤติกรรมการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีและความพร้อมของผู้เสียภาษี ผู้ทำบัญชีมีแนวโน้มได้รับอิทธิพลจากทั้งความเข้าใจเชิงกฎหมายและเทคโนโลยีดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลง อีกทั้งการพัฒนาความรู้ ผ่านการอบรมต่อเนื่อง (CPD) ยังมีบทบาทต่อการยกระดับสมรรถนะภาษีของนักบัญชีในทางวิชาชีพ

4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักการปรับปรุงกำไรทางบัญชีเป็นกำไรสุทธิตามประมวลรัษฎากร

กำไรทางบัญชีเป็นผลต่างระหว่างรายได้และค่าใช้จ่ายที่รับรู้ตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ภายใต้มาตรฐาน การรายงานทางการเงิน โดยใช้เกณฑ์คงค้างในการรับรู้รายการเพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานของกิจการ กำไรทางบัญชี อาจแตกต่างจากกำไรสุทธิตามประมวลรัษฎากรซึ่งเป็นฐานในการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลเนื่องจากกฎหมายภาษีอากร กำหนดหลักเกณฑ์เฉพาะเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายที่สามารถนำมาคำนวณภาษีได้ (กรมสรรพากร, 2563) ดังนั้นกิจการจึงต้อง ปรับปรุงกำไรทางบัญชีให้เป็นกำไรสุทธิทางภาษี โดยการบวกกลับรายจ่ายต้องห้าม รายจ่ายที่เกินสิทธิการหักรายได้ที่ได้รับ ยกเว้นภาษี และการนำผลขาดทุนสุทธิยกมาหักได้ไม่เกิน 5 รอบระยะเวลาบัญชี ภายหลังการปรับปรุงดังกล่าวจะได้กำไรสุทธิตาม ประมวลรัษฎากรเพื่อนำไปคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล ซึ่งโดยทั่วไปจัดเก็บในอัตราร้อยละ 20 ทั้งนี้กิจการขนาดกลางและขนาด ย่อมอาจได้รับสิทธิใช้อัตรากำหนดแบบขั้นบันไดตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด อันเป็นหลักเกณฑ์สำคัญที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี มีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำงบการเงินและการวางแผนภาษีอย่างถูกต้อง (สุรเดช เล็กแจ้ง และฐิตาภรณ์ สีนจรรุณศักดิ์, 2568)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้และการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีตามประมวลรัษฎากร

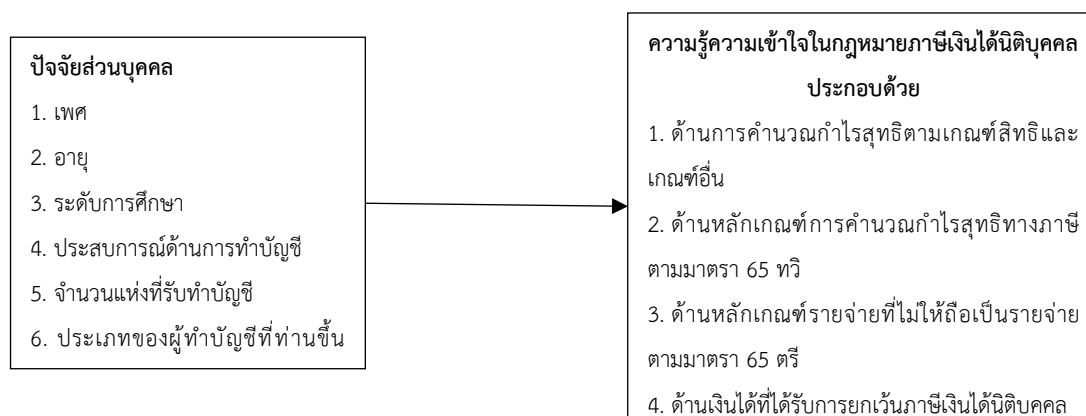
งานวิจัยช่วงปี 2567-2568 ได้กล่าวถึงความตั้งใจในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลของสำนักงานบัญชี มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ภาระหน้าที่และการบริหารความเสี่ยงทางภาษี (จิตพล อัสวภรณ์ และฐิตาภรณ์ สีนจรรุณศักดิ์, 2568) ขณะที่การใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษียังคงต้องอาศัยความรู้เชิงเงื่อนไขและการตีความอย่างรอบคอบ โดยเฉพาะในกลุ่ม ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ชนากานต์ ฉัตรมี และปิยพงศ์ ประไพศรี, 2568) นอกจากนี้การใช้ระบบดิจิทัลด้านภาษี เช่น ระบบธุรกรรมและการขอคืนภาษี ยังขึ้นอยู่กับความเข้าใจขั้นตอนและความเชื่อมั่นต่อระบบของผู้ใช้งาน (กานต์สินี รุ่งเรืองวงศ์ และสมบูรณ์ สารพัด, 2567) ซึ่งในงานวิจัยร่วมสมัยสะท้อนถึงความรู้ความเข้าใจของนักบัญชีมีได้จำกัดเพียง การจดจำหลักเกณฑ์เท่านั้น แต่ต้องครอบคลุมการตีความและการประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับกฎหมายและระบบภาษี ที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถสังเคราะห์และเชื่อมโยงถึงความรู้ความเข้าใจเป็นกระบวนการทางปัญญาที่ ครอบคลุมการรับรู้ การจดจำ การวิเคราะห์ การตีความ และการประยุกต์ใช้ข้อมูลอย่างเหมาะสม ซึ่งนับเป็นรากฐานสำคัญของ

การปฏิบัติงานในวิชาชีพบัญชีในการตัดสินใจเกี่ยวกับรายการทางการเงินและภาษีอากร ภายใต้รูปแบบธุรกิจที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ในด้านหลักการบัญชีนิติบุคคลมีหน้าที่จัดทำบัญชีและงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน รวมถึงการชำระภาษีตามหลักเกณฑ์ที่ประมวลรัษฎากรกำหนด ซึ่งในทางปฏิบัติมีความแตกต่างจากกำไรทางบัญชีในหลายประการ ดังนั้นผู้ทำบัญชีจึงจำเป็นต้องมีความรู้ทั้งด้านบัญชีและด้านภาษีควบคู่กัน เพื่อให้สามารถปรับปรุงกำไรทางบัญชีเป็นกำไรสุทธิทางภาษีได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะในประเด็นการคำนวณกำไรสุทธิตามเกณฑ์สิทธิและเกณฑ์อื่น หลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีตามมาตรา 65 ทวิ รายการที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่ายตามมาตรา 65 ตริ รวมถึงเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษี และการยื่นแบบแสดงรายการชำระภาษี ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ขั้นตอนการบันทึกบัญชี การปรับปรุงกำไรสุทธิทางภาษีตลอดจนการปฏิบัติตามหน้าที่ของผู้เสียภาษีอย่างครบถ้วน หากผู้ทำบัญชีขาดความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ดังกล่าว อาจก่อให้เกิดความผิดพลาดในการคำนวณภาษี และนำไปสู่ความเสี่ยงในการปฏิบัติที่ผิดกฎหมาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้พัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับข้อเสนอแนะจากการศึกษาเบื้องต้น รวมถึงการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางวิชาการเพื่อนำมาใช้กำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้ทำบัญชีในเขตบางแคกรุงเทพมหานคร มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้ นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากรแตกต่างกัน
2. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ทำบัญชีในเขตบางแค กรุงเทพมหานครที่แตกต่างกันส่งผลต่อระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากรแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ทำบัญชีในเขตบางแค กรุงเทพมหานคร จำนวน 605 ราย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2568) กำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 300 คน ตามวิธีการของ Comrey & Lee (1992) ซึ่งมีขนาดเหมาะสมตามหลักเกณฑ์ และใช้การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (Cochran, 1977) โดยคัดเลือกผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานด้านบัญชีและภาษีมากกว่า 1 ปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (questionnaire) ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ด้านการทำบัญชี จำนวนสถานประกอบการที่รับทำบัญชี และประเภทของผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล จำนวน 47 ข้อ ประกอบด้วย

- (1) การคำนวณกำไรสุทธิตามเกณฑ์สิทธิ และเกณฑ์อื่นๆ
- (2) หลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษี ตามมาตรา 65 ทวิ
- (3) หลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษี ตามมาตรา 65 ตริ
- (4) เงินได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล
- (5) การยื่นแบบแสดงรายการ และการชำระภาษี

โดยใช้การวัดระดับความรู้ความเข้าใจ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2554) และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละข้อ ดังนี้

ตอบถูก	ให้น้ำหนักคะแนนเป็น 1
ตอบผิด	ให้น้ำหนักคะแนนเป็น 0
ตอบไม่แน่ใจ	ให้น้ำหนักคะแนนเป็น 0

โดยการแปลงผลพิจารณาจากค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวัดระดับความรู้ความเข้าใจ แล้วนำค่าเฉลี่ยดังกล่าวมาเทียบกับเกณฑ์การแปลงผล ดังนี้

ระดับคะแนน 80.00 – 100.00	เป็นค่าระดับความรู้ความเข้าใจมากที่สุด
ระดับคะแนน 70.00 – 79.99	เป็นค่าระดับความรู้ความเข้าใจมาก
ระดับคะแนน 60.00 – 69.99	เป็นค่าระดับความรู้ความเข้าใจปานกลาง
ระดับคะแนน 50.00 – 59.99	เป็นค่าระดับความรู้ความเข้าใจน้อย
ระดับคะแนน 00.00 – 49.99	เป็นค่าระดับความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อมูลปัญหา และข้อเสนอแนะ จำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วย

- (1) ปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคล
- (2) ปัญหาอื่นๆ ในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากร

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย การประเมิน 2 วิธี ดังนี้

3.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Validity) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of item-objective congruence: IOC) ที่ครอบคลุมเนื้อหาและสำนวนภาษากับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือนิยามศัพท์ที่ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านการบัญชี ด้านภาษี ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เท่ากับ .795 ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้อยู่ระหว่าง .67 - 1.00 ตามแนวคิด Rovinelli & Hambleton (1977) แสดงให้เห็นว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในแต่ละข้อคำถาม

3.2 ดำเนินการทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability Test) กับกลุ่มตัวอย่างนำร่องที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมายจริงในจังหวัดสมุทรสาครจำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นภายในของแบบสอบถามโดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าเท่ากับ .825 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน .70 อ้างอิงตามข้อเสนอของ Nunnally & Bernstein (1994) แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดี และสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ได้อย่างเหมาะสม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน เพื่ออธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติ Independent Samples t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างจำแนกตามเพศ และใช้สถิติ One-way Analysis of Variance (One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ด้านการทำบัญชี จำนวนแห่งที่รับเป็นผู้ทำบัญชี และประเภทของผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เพื่อทดสอบความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล

พบว่า ผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 81.53 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ร้อยละ 50.32 รองลงมาคืออายุ 31 - 40 ปี ร้อยละ 30.89 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีร้อยละ 75.79 และปริญญาโทร้อยละ 19.43 มีประสบการณ์ทำงานไม่เกิน 5 ปี ร้อยละ 45.22 นอกจากนี้ผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่รับทำบัญชีน้อยกว่า 5 แห่ง ร้อยละ 81.53 และรับทำบัญชี 5 - 25 แห่ง ร้อยละ 12.10 โดยผู้ทำบัญชีได้แสดงสถานภาพเป็นผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้ามีฐานะเป็นพนักงานบัญชีของกิจการ ร้อยละ 56.05 รองลงมาคือผู้ที่ปฏิบัติงานกับสำนักงานให้บริการด้านการทำบัญชี ร้อยละ 33.12

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากรของผู้ทำบัญชีในเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 แสดงร้อยละและค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล

ความรู้ความเข้าใจ ในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล	ระดับความรู้ความเข้าใจ					รวม	$\bar{X}$	S.D.
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. ด้านการคำนวณกำไรสุทธิตามเกณฑ์สิทธิและเกณฑ์อื่น	17.69	36.73	29.25	12.24	4.09	100.00	69.01	.78
2. ด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีตามมาตรา 65 ทวิ	37.07	21.09	23.47	11.90	6.46	100.00	68.74	.72
3. ด้านหลักเกณฑ์รายการที่ไม่ให้ถือเป็นรายการตามมาตรา 65 ตรี	5.10	12.59	20.75	22.11	39.46	100.00	49.69	.84
4. ด้านเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล	3.06	9.86	19.39	27.89	39.80	100.00	48.78	.81
5. ด้านการยื่นแบบแสดงรายการ และการชำระภาษี	1.70	10.20	21.77	23.81	42.52	100.00	53.63	.76
รวม	12.93	18.10	22.93	19.59	26.46	100.00	57.59	.78

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ทำบัญชีในเขตบางแค กรุงเทพมหานคร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 57.59 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีระดับความรู้ความเข้าใจสูงสุดคือด้านการคำนวณกำไรสุทธิตามเกณฑ์สิทธิและเกณฑ์อื่น ร้อยละ 69.01 รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิตามมาตรา 65 ทวิ ร้อยละ 68.74 และด้านการยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษี ร้อยละ 53.63 ขณะที่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับความรู้ความเข้าใจต่ำสุด ได้แก่ ด้านเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษี ร้อยละ 48.78 และรายการที่ไม่ให้ถือเป็นรายการตามมาตรา 65 ตรี ร้อยละ 49.69

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากรของผู้ทำบัญชีในเขตบางแค ตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ และอายุ

ความรู้ความเข้าใจ ในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล	เพศ		อายุ	
	t-test	Sig.	F-test	Sig.
1. ด้านการคำนวณกำไรสุทธิตามเกณฑ์สิทธิ และเกณฑ์อื่น	.860	.545	1.263	.276
2. ด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีตามมาตรา 65 ทวิ	2.312	.124	18.835*	.000

ตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ และอายุ (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจ ในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล	เพศ		อายุ	
	t-test	Sig.	F-test	Sig.
3. ด้านหลักเกณฑ์รายจ่ายที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่ายตามมาตรา 65 ตรี	3.152	.075	6.315*	.002
4. ด้านเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล	.1067	.723	12.635*	.000
5. ด้านการยื่นแบบแสดงรายการ และการชำระภาษี	2.632	.113	14.028*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลการทดสอบความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล จำแนกตามเพศและอายุ พบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีเพศต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล ไม่มีความแตกต่างกันในทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าผู้ทำบัญชีเพศชายและเพศหญิงมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วน ผู้ทำบัญชีที่มีอายุแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีตามมาตรา 65 ตรี ด้านหลักเกณฑ์รายจ่ายที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่ายตามมาตรา 65 ตรี ด้านเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และด้านการยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษี

ขณะที่ด้านการคำนวณกำไรสุทธิตามเกณฑ์สิทธิและเกณฑ์อื่นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวม พบว่าผู้ทำบัญชีอายุ 41 - 50 ปี มีระดับความรู้ความเข้าใจสูงสุด ร้อยละ 63.71 รองลงมาคือผู้ทำบัญชีอายุ 20 - 30 ปี ร้อยละ 58.47 และผู้ทำบัญชีอายุ 31 - 40 ปี ร้อยละ 54.57 สะท้อนให้เห็นว่าอายุเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ทำบัญชี โดยในด้านการคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีตามมาตรา 65 ตรี ผู้ทำบัญชีอายุ 41 - 50 ปี กับ อายุ 31 - 40 ปี มีค่าเฉลี่ยต่างกันมากที่สุด รองลงมา คืออายุ 20 - 30 ปี กับ 31 - 40 ปี ซึ่งสะท้อนว่าผู้ทำบัญชีอายุ 31 - 40 ปี มีระดับความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีตามมาตรา 65 ตรี ต่ำกว่าทั้งสองกลุ่มอย่างเด่นชัด ขณะที่กลุ่มอายุ 41 - 50 ปี มีความรู้ความเข้าใจสูงที่สุดในด้านนี้

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

ความรู้ความเข้าใจ ในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล	ระดับการศึกษา		ประสบการณ์ในการทำงาน	
	F-test	Sig.	F-test	Sig.
1. ด้านการคำนวณกำไรสุทธิตามเกณฑ์สิทธิ และเกณฑ์อื่น	1.7983	.146	1.795	.125
2. ด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีตามมาตรา 65 ตรี	17.138*	.000	8.694*	.000
3. ด้านหลักเกณฑ์รายจ่ายที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่ายตามมาตรา 65 ตรี	.7351	.459	6.764*	.000

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจ ในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล	ระดับการศึกษา		ประสบการณ์ในการทำงาน	
	F-test	Sig.	F-test	Sig.
4. ด้านเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล	2.463	.087	3.105*	.025
5. ด้านการยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษี	13.345*	.000	4.031*	.008

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลการทดสอบความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้ นิติบุคคล จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าผู้ทำบัญชีที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีตามมาตรา 65 ทวิ และด้านการยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษี ส่วน 3 ด้านที่เหลือไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ทำบัญชีที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ร้อยละ 61.58 รองลงมาคือต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 57.02 และปริญญาตรี ร้อยละ 56.92 สถิติ สะท้อนให้เห็นว่าระดับการศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ทำบัญชีเมื่อพิจารณาด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีมาตรา 65 ทวิ และด้านการยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษี การศึกษาระดับปริญญาโทแตกต่างจากกลุ่มปริญญาตรีอย่างชัดเจนที่สุด

ขณะที่ผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านมาตรา 65 ทวิ ด้านรายจ่ายต้องห้ามตามมาตรา 65 ตรี ด้านเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษี และด้านการยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษี ส่วนด้านการคำนวณกำไรสุทธิตามเกณฑ์สิทธิและเกณฑ์อื่นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ 11 - 15 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ร้อยละ 66.41 รองลงมาคือมากกว่า 15 ปี ร้อยละ 63.72 5 - 10 ปี ร้อยละ 57.20 และน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 56.86 สะท้อนให้เห็นว่าประสบการณ์ในการทำงานเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีตามมาตรา 65 ทวิ ผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ 11 - 15 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และแตกต่างกันอย่างชัดเจนจากผู้ทำบัญชี ที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี ในด้านหลักเกณฑ์รายจ่ายที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่ายตามมาตรา 65 ตรี และด้านเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษี พบว่าผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์มากกว่า 15 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในส่วนของด้านการยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษีผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ 11 - 15 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ มากกว่า 15 ปี

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามจำนวนแห่งที่รับทำบัญชี และประเภทของผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล	จำนวนแห่งที่รับทำบัญชี		ประเภทของผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า	
	F-test	Sig.	F-test	Sig.
1. ด้านการคำนวณกำไรสุทธิตามเกณฑ์สิทธิ และเกณฑ์อื่น	5.519*	.001	3.305*	.036
2. ด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีตามมาตรา 65 ทวิ	4.682*	.004	5.796*	.005
3. ด้านหลักเกณฑ์รายการจ่ายที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่ายตามมาตรา 65 ตริ	1.715	.190	12.015*	.000
4. ด้านเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล	3.605*	.016	7.172*	.000
5. ด้านการยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษี	.562	.624	8.951*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ทำบัญชีที่มีจำนวนแห่งที่รับเป็นผู้ทำบัญชีต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการคำนวณกำไรสุทธิตามเกณฑ์สิทธิและเกณฑ์อื่น ด้านหลักเกณฑ์การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีตามมาตรา 65 ทวิ และด้านเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษี โดยผู้ทำบัญชีที่รับเป็นผู้ทำบัญชี 5 - 25 แห่ง มีค่าเฉลี่ยรวมสูงสุดร้อยละ 58.98 รองลงมาคือน้อยกว่า 5 แห่ง ร้อยละ 58.01 26 - 50 แห่ง ร้อยละ 49.64 และต่ำที่สุดคือมากกว่า 50 แห่ง ร้อยละ 47.75 แสดงให้เห็นว่าผู้ทำบัญชีที่มีจำนวนแห่งที่รับทำบัญชีต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่าผู้ทำบัญชีที่มีจำนวนแห่งที่รับทำบัญชีน้อยกว่า 5 แห่ง กับมากกว่า 50 แห่ง มีค่าความแตกต่างกันมากที่สุด รองลงมาคือ 5 - 25 แห่ง กับมากกว่า 50 แห่ง และน้อยกว่า 5 แห่ง กับ 26 - 50 แห่ง ตามลำดับ

ขณะที่ผู้ทำบัญชีที่มีประเภทการขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครบทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวม พบว่ากลุ่มผู้ทำบัญชีที่มีฐานะเป็นพนักงานบัญชีของกิจการมีค่าเฉลี่ยสูงสุดร้อยละ 58.24 รองลงมาคือผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระ ร้อยละ 58.05 และผู้ปฏิบัติงานกับสำนักงานให้บริการด้านการทำบัญชี ร้อยละ 55.64 สะท้อนให้เห็นว่าผู้ทำบัญชีที่มีประเภทการขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่าผู้ทำบัญชีที่มีประเภทการขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นพนักงานบัญชีของกิจการกับผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระ มีระดับความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันมากที่สุด รองลงมา คือผู้ทำบัญชีที่มีประเภทการขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นพนักงานบัญชีของกิจการกับผู้ปฏิบัติงานกับสำนักงานให้บริการด้านการทำบัญชี

สรุปผลการวิจัย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ทำงานไม่เกิน 5 ปี โดยส่วนใหญ่รับทำบัญชีน้อยกว่า 5 แห่ง และประเภทของผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมพัฒนาธุรกิจการค้ามีฐานะเป็นพนักงานบัญชีของกิจการ

ผู้ทำบัญชีที่มีเพศต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

ผู้ทำบัญชีที่มีอายุแตกต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ด้าน โดยผู้ทำบัญชีที่มีอายุ 41 - 50 ปี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลแตกต่างจากกลุ่มอื่น

ผู้ทำบัญชีที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ผู้ทำบัญชีที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลแตกต่างจากกลุ่มอื่น

ผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ด้าน โดยผู้ทำบัญชีที่มีประสบการณ์ 11 - 15 ปี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลแตกต่างจากกลุ่มอื่น

ผู้ทำบัญชีที่มีจำนวนแห่งที่รับเป็นผู้ทำบัญชีต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน โดยผู้ทำบัญชีที่มีจำนวนแห่งที่รับทำบัญชีน้อยกว่า 5 แห่งมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลแตกต่างจากกลุ่มอื่น

ผู้ทำบัญชีที่มีประเภทการขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าต่างกัน มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ครบทั้ง 5 ด้าน โดยผู้ทำบัญชีที่มีประเภทการขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้าเป็นพนักงานบัญชีของกิจการกับผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระแตกต่างจากกลุ่มอื่น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการประเมินระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากรของผู้ทำบัญชีในเขตบางแค กรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ผลการศึกษาพบว่าผู้ทำบัญชีในเขตบางแค กรุงเทพมหานคร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย สะท้อนว่าแม้จะปฏิบัติงานด้านบัญชีและภาษีโดยตรงแต่ยังมีข้อจำกัดในการวิเคราะห์ ตีความ และประยุกต์ใช้กฎหมายภาษีที่มีความซับซ้อน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบุญธรรมกิจปรีดาบริสุทธิ์ (2554) และประพนธ์ ผาสุกยิต (2550) ที่มองว่าความรู้ความเข้าใจต้องครอบคลุมทั้งความรู้เชิงทฤษฎีและประสบการณ์ปฏิบัติจริง เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่าด้านการคำนวณกำไรสุทธิตามเกณฑ์สิทธิและเกณฑ์อื่นและด้านมาตรา 65 ทวิ มีระดับความรู้ความเข้าใจสูงสุด เนื่องจากเป็นภารกิจหลักที่ผู้ทำบัญชีต้องปฏิบัติเป็นประจำจึงมีความคุ้นเคยและสามารถประยุกต์ใช้ได้ดี โดย สุภาภรณ์ หอมหวน และคณะ (2567) ได้ระบุว่าสมรรถนะทางบัญชีมีผลกระทบต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ในขณะที่ด้านการยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษีมียกระดับความรู้ปานกลาง ซึ่งอาจเกิดจากการเปลี่ยนแปลงสู่ระบบดิจิทัลซึ่งต้องเรียนรู้และเข้าใจระบบปฏิบัติการจึงสามารถใช้งานได้ถูกต้อง (กานต์สินี รุ่งเรืองวงศ์ และ สมบูรณ์ สารพัด, 2567)

ส่วนด้านรายจ่ายต้องห้ามตามมาตรา 65 ตรี และด้านเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นด้านที่มีระดับความเข้าใจต่ำที่สุด สะท้อนว่าผู้ทำบัญชียังมีข้อจำกัดในการตีความบทบัญญัติที่มีลักษณะเฉพาะ เจื่อนไขรายการค้า การเปลี่ยนแปลงตามนโยบายภาษี รวมถึงความคลาดเคลื่อนในการพิจารณาจ่ายต้องห้าม สิทธิประโยชน์ และข้อยกเว้นทางภาษี อาจนำไปสู่การคำนวณกำไรสุทธิทางภาษีที่ไม่ถูกต้องและก่อให้เกิดความเสี่ยงทางด้านกฎหมายกับกิจการ (ชนากานต์ ฉัตรมี และปิยพงศ์ ประไพศรี, 2568)

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ผลการเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าปัจจัยด้านเพศไม่ส่งผลกระทบต่อระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ การเรียนรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับบุญธรรมกิจปริดาภิสุทธิ (2554) ที่กล่าวถึงความรู้ความเข้าใจเป็นกระบวนการทางปัญญาที่ต้องอาศัยการวิเคราะห์ ตีความ และการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง ในทางตรงกันข้ามปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน จำนวนแห่งที่รับเป็นผู้ทำบัญชี และประเภทการขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ส่งผลกระทบต่อระดับความรู้ความเข้าใจแตกต่างกันในหลายด้าน โดยเฉพาะด้านหลักเกณฑ์การคำนวณภาษีมาตรา 65 ทวิ มาตรา 65 ตรี เงินได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษี และการยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษี ซึ่งปัจจัยดังกล่าวสะท้อนความแตกต่างของความรู้พื้นฐานและประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของความรู้ทางด้านบัญชีและภาษีในการแก้ไขปัญหา (ประพนธ์ ผาสุกยัต, 2550) อีกทั้งประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องยังช่วยให้ ผู้ทำบัญชีสามารถเชื่อมโยงหลักการบัญชีเข้ากับหลักกฎหมายภาษีได้ดียิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมให้คุณภาพรายงานทางการเงินและลดความเสี่ยงจากการตีความภาษีที่ผิดพลาด (สุรเดช เล็กแจ้ง และฐิตาภรณ์ สีนจรรยศักดิ์, 2568; กรมสรรพากร, 2564) สำหรับประเภทของผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า พบความแตกต่างครบทั้ง 5 ด้าน โดยกลุ่มพนักงานบัญชีของกิจการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อันเนื่องมาจากผู้ทำบัญชีกลุ่มนี้ปฏิบัติงานภายในกิจการโดยตรง จึงมีความเข้าใจธุรกรรม เอกสารประกอบ และหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ผู้รับจ้างทำบัญชีอิสระและผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีอาจต้องรับผิดชอบงานหลายกิจการการปฏิบัติงานตามกฎหมายภาษียังต้องอาศัยทั้งความรู้เชิงกฎหมาย การตีความ และความเข้าใจการดำเนินงานของกิจการ เพื่อยกระดับสมรรถนะทางวิชาชีพและลดความเสี่ยงในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร (ชิตพล อัครวกรณ์ และฐิตาภรณ์ สีนจรรยศักดิ์, 2568; ทวีชัย อรุณจิต, 2568) ผู้ทำบัญชีจำเป็นต้องมีความรู้ด้านบัญชีและภาษีควบคู่กัน เพื่อปรับปรุงกำไรทางบัญชีเป็นกำไรสุทธิทางภาษีได้อย่างถูกต้อง ครอบคลุมการคำนวณกำไรสุทธิ มาตรา 65 ทวิ มาตรา 65 ตรี เงินได้ยกเว้นภาษี และการยื่นแบบชำระภาษี หากขาดความรู้ในหลักเกณฑ์ดังกล่าว อาจทำให้คำนวณภาษีผิดพลาดและเกิดความเสี่ยงต่อการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 สถานประกอบการควรจัดอบรมเชิงลึกเกี่ยวกับมาตรา 65 ทวิ และ 65 ตรี โดยเน้นการศึกษกรณีตัวอย่างและการวิเคราะห์จากเอกสารจริง เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานทางภาษีอย่างถูกต้อง

1.2 ส่งเสริมการพัฒนาคู่มือความรู้ต่อเนื่อง (CPD) ที่เน้นความแตกต่างระหว่างกำไรสุทธิทางบัญชีกับกำไรสุทธิทางภาษี หน่วยงานในกำกับดูแลควรจัดทำคู่มือแนวปฏิบัติและแนวทางตีความที่ชัดเจน

1.3 สถาบันการศึกษาควรพัฒนาหลักสูตรบัญชีแบบบูรณาการให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง พร้อมส่งเสริมระบบพี่เลี้ยงวิชาชีพพร้อมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อยกระดับศักยภาพและมาตรฐานวิชาชีพบัญชี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรขยายพื้นที่การศึกษาวิจัยไปยังเขตหรือจังหวัดอื่นเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้ด้านภาษีของผู้ทำบัญชีในเขตพื้นที่ที่แตกต่างกัน เช่น การเปรียบเทียบผู้ทำบัญชีในกรุงเทพมหานครกับจังหวัดเศรษฐกิจสำคัญอื่น ๆ ของประเทศไทย

2.2 ควรใช้การวิเคราะห์ทางสถิติขั้นสูงเพิ่มเติม เช่น การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เพื่อศึกษาว่าปัจจัยต่าง ๆ เช่น ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน หรือจำนวนแห่งที่รับทำบัญชี มีอิทธิพลต่อระดับความรู้ด้านภาษีน้อยเพียงใด

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ด้านภาษีกับความเสี่ยงทางด้านภาษีของกิจการ เช่น ความผิดพลาดในการคำนวณกำไรสุทธิทางภาษี หรือการยื่นแบบภาษีที่ไม่ถูกต้องเพื่อประเมินผลกระทบของความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีต่อการลดความเสี่ยงทางภาษีของกิจการ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทำบัญชีในเขตบางแค จังหวัดกรุงเทพมหานครทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัย รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้เข้าไปศึกษา และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในพื้นที่จริง ซึ่งมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อความสมบูรณ์ของงานวิจัยฉบับนี้ซึ่งทำให้งานวิจัยสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2568, 14 มิถุนายน). จำนวนผู้ทำบัญชีที่มีสถานะคงอยู่. https://opendata.dbd.go.th/dataset/dataset_32_01

กรมสรรพากร. (2563, 14 พฤศจิกายน). ภาษีเงินได้นิติบุคคลคำนวณจากกำไรสุทธิ. <https://www.rd.go.th/829.html>

_____. (2564, 7 มกราคม). การทดสอบรายการทางบัญชีและภาษีอากร. <https://www.rd.go.th/22781.html>

_____. (2568). คู่มือภาษีเงินได้นิติบุคคล ฉบับปรับปรุงล่าสุด. กระทรวงการคลัง.

- กระทรวงการคลัง. (2567). *พระราชกฤษฎีกาและประกาศกระทรวงการคลังที่เกี่ยวข้องกับภาษีเงินได้นิติบุคคล (ฉบับปรับปรุงล่าสุด)*. กระทรวงการคลัง.
- กานต์สินี รุ่งเรืองวงศ์ และสมบุญ สาระพัด. (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจใช้บริการขอคืนภาษีเงินได้นิติบุคคลผ่านระบบพร้อมเพย์ของผู้ยื่นภาษีเงินได้นิติบุคคลในประเทศไทย. *วารสารการบัญชีและการจัดการ*, 16(3), 1–20. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/mbs/article/view/268334>
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2568, 15 ตุลาคม). *การจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM)*. http://educ.su.ac.th/index.php?option=con_content&review=article&id=145%3Akm&catid
- ชนากานต์ ฉัตรมี และปิยพงศ์ ประไพศรี. (2568). การศึกษาความรู้ความเข้าใจด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีของผู้ประกอบการธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคเหนือตอนล่าง. *วารสารสังคมพัฒนศาสตร์*, 8(3), 151–163. <https://so07.tci-thaijo.org/index.php/JSSD/article/view/7234>
- ชิตพล อัสวกรณ์ และฐิตาภรณ์ สิ้นจรวงศ์กดี. (2568). ความตั้งใจในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีเงินได้นิติบุคคลของสำนักงานบัญชีในประเทศไทย. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 15(3–4), 3910–3917. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/JDAR/article/view/282124>
- ทวีชัย อรุณรัตน์. (2568). ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินและภาษีเงินได้นิติบุคคลของนักบัญชีในสำนักงานบัญชี จังหวัดนนทบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ร่วมพฤษ*, 43(3), 167–186. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/romphruekj/article/view/281892>
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2554). *เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 6)*. จามจุรีโปรดักท์.
- ประพนธ์ ผาสุกยัด. (2550). *การจัดการความรู้ (KM) ฉบับขับเคลื่อน (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. ไบโหม.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2543). *พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543*. ราชกิจจานุเบกษา, 117 (61 ก).
- _____. (2568, 19 กรกฎาคม). *แนวทางการปฏิบัติงานด้านภาษีอากรสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี*. สภาวิชาชีพบัญชี. <https://www.tfac.or.th/>
- _____. (2568, 24 สิงหาคม). *แนวปฏิบัติ/ประกาศการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD) สำหรับผู้ทำบัญชี*. <https://tfac.or.th/Article/Detail/184097>
- สุภาภรณ์ หอมหวล, สลักจิต นิลผาย และ อัครวิทย์ รอบคอบ (2567). สมรรถนะนักบัญชีสมัยใหม่ที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทวิสาหกิจขนาดกลาง กลุ่มกิจการผลิตในประเทศไทย. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 4(6), 141–154. <https://doi.org/10.60027/iarj.2024.278166>
- สุเมธ ศิริคุณโชติ, กาธร สิริชูติวงศ์, อติศักดิ์ สืบประดิษฐ์ และภริตน์ เจริญนัย. (2561). *ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2561*. เรือนแก้วการพิมพ์.
- สุรเดช เล็กแจ้ง และฐิตาภรณ์ สิ้นจรวงศ์กดี. (2568). การปฏิบัติทางภาษีให้ถูกต้องในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลของนิติบุคคลในประเทศไทย. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 15(2), 1101–1110.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques* (3rd ed.). John Wiley & Sons.
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (1992). *A first course in factor analysis*. (2nd ed.). Lawrence Erlbaum Associates.

Department of Revenue. (2024). *Corporate income tax: Legal framework and compliance guidelines*. Ministry of Finance, Thailand.

Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric theory* (3rd ed.). McGraw-Hill.

OECD. (2025). *Tax administration 2025: Comparative information on OECD and other advanced and emerging economies*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/cc015ce8-en>

Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Tijdschrift voor Onderwijsresearch*, 2(2), 49–60. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED121845.pdf>